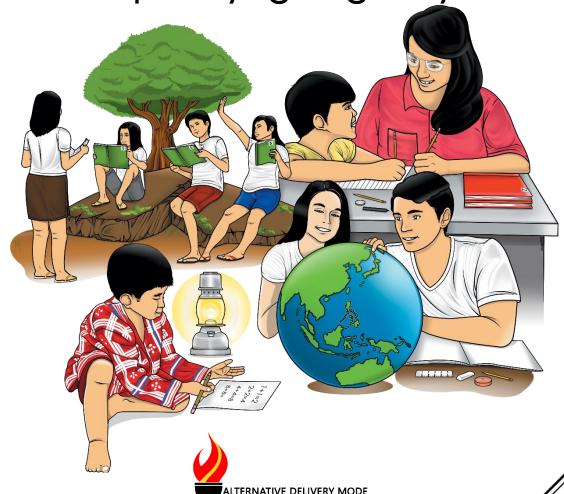

Filipino

Ikalawang Markahan – Modyul 9:
Pagsulat ng Talata nang may
Wastong Baybay, Bantas at Gamit
ang Malaki at Maliit na Letra upang
Maipahayag ang Ideya

CO_Q2_Filipino 3_ Modyul 9

SE VERTIC SEMENT COLOR TO SECTION OF SECTION

Filipino – IkatlongBaitang Alternative Delivery Mode

IkalawangMarkahan- Modyul 9: Pagsulat ng Talatanang may Wastong Baybay, Bantas at Gamit ng Malaki at MaliitnaLetraupangMaipahayag ang Ideya Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisiyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon Kalihim: Leonor Magtolis Briones

Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat : Linor B. Majestad

Editor : Cristy S. Agudera, Lorna C. Ragos

Tagasuri : Vicente A/ Pines Jr., Ignacio L. Hubahib, Menard M. Arenas

Tagawasto: April T. Delos Santos

Tagaguhit at Tagalapat: Andres M. Cuyasan, Dwight Jehan T. Patao

at Jecson L. Oafallas

Tagapamahala: Evelyn R. Fetalvero Josephine L. Fadul

Janette G. Veloso Christine C. Bagacay

Analiza C. Almazan Lorna C. Ragos
Ma. Cielo D. Estrada Cristy S. Agudera
Mary Jane M. Mejorada Alma D. Mercado

InilimbagsaPilipinas ng

Department of Education – RegionXI

Office Address : F. Torres St., Davao City

Telefax : (082) 291-1665; (082) 221-6147

E-mail Address : region11@deped.gov.ph * lrms.regionxi@deped.gov.ph

Filipino

Ikalawang Markahan – Modyul 9:
Pagsulat ng Talata nang may
Wastong Baybay, Bantas at Gamit
ang Malaki at Maliit na Letra upang
Maipahayag ang Ideya

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kani-kanilang tahanan.

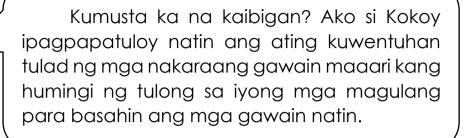
Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

Pagkatapos mong matutuhan ang iba't ibang kasanayan sa pag-unawa sa mga kuwentong binasa sa araling ito pagyayamanin naman natin ang kasanayan mo sa pagsusulat.

May mga gawain akong inihanda para sa iyo upang maging mahusay ka pang mag – aaral. Basahin mong mabuti ang panuto sa bawat bahagi at isulat ang iyong mga sagot sa sagutang papel.

Pagkatapos ng modyul na ito, ikaw ay inaasahang: nakasusulat ng talata nang may wastong baybay, bantas, at gamit ng malaki at maliit na letra upang maipahayag ang ideya (F3KM-IIe-3).

Basahin at unawain ang mga sumusunod na mga tanong. Maaari kang magpatulong sa iyong magulang sa pagbabasa.

Gawain ng mag – aaral

• Sagutin ng mag – aaral

A.Panuto: Buoin mo ang pangungusap. Piliin ang angkop na salitang may tamang baybay sa loob ng panaklong. Isulat sa sagutang papel ang inyong sagot.

1.	Kapag umul	an.							
	(tropiko, traj	oiko)							
2.	Malaki ang	g suweldo	ng	aking	tatay	sa	kaniyang		
		(trabah	o, trak	pahu)					
3.	Magaling akong maglaro ng								
	(trumpo, trompo)								
4.	Hindi kami	magkasundc	dah	il lagi s	iyang _		sa		
	sinasabi ko. (kontra, kunti	ra)						
5.	Malaki ang	tinanggap	niyar	ng			bilang		
	gantimpala:	sa paligsahar	n. (<i>tro</i>	peo, tra	00)				

B. Panuto: Isulat ang tsek (/) sa iyong sagutang papel kung tama
ang gamit ng bantas sa pangungusap at ekis (x) kung hindi naman.
1. Madalas makakuha ng mikrobyo ang kamay!
2. Marami tayong hinahawakang maruming bagay?
3. Magsabon ng kamay na hindi bababa sa 20 segundo.
4. Sundin ang tamang hakbang sa paghuhugas ng kamay.
5. Gumamit ng sabon at malinis na tubig sa paghuhugas ng
kamay.

Ang galing – galing mong sumagot ng mga gawain kaibigan, magpatuloy ka sa iyong pag – aaral sa araling ito. Ano pang hinihintay mo? Tara na!

Aralin

Pagsulat ng Talata nang may Wastong Baybay, Bantas at Gamit ang Malaki at Maliit na Letra upang Maipahayag ang Ideya

Gawain ng magulang/guro

• Gabayan ang mag – aaral sa pagbabasa ng kuwento.

Gawain ng mag -aaral

Basahin ang maikling kuwento, pagkatapos ay sagutin ang dayagram sa ibaba.

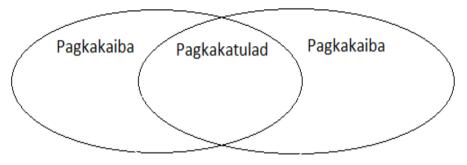
Sina Ana at Anie ay magkapatid. Si Ana ay masipag sa gawaing bahay tulad ng pagwawalis ng sahig, pag-aayos ng mga gamit at paghuhugas ng pinggan. Si Anie ay mahilig gumuhit ng kahit anong anyo. Ginuguhit niya ang mga bagay na makikita sa paligid.

Subalit pagdating sapag-aaral ng leksiyon, nagkakaisa ang dalawa at sabay pang nagbabasa.

• Sabihin - Ano ang pagkakatulad ng magkapatid? Ano naman ang pagkakaiba nila? Gayahin ang dayagram sa sagutang papel at isulat ang iyong sagot.

Gawain ng mag - aaral

• Sagutin ang gawain

Tuklasin

Gawain ng magulang/guro

- Sabihin Ikaw ba ay palaging naghuhugas ng kamay? Bakit nga ba ito mahalaga? Basahin mo ang talata.
- (Patnubayan ang mag aaral sa tamang paghuhugas ng kamay)

Gawain ng mag-aaral

 Makinig sa magulang o guro habang iminomodelo ang tamang paghuhugas ng kamay

Tamang Paghuhugas ng Kamay

• Sabihin - Sa lahat ng bahagi ng katawan, madala sang kamay ang makakukuha ng mikrobyo sa paligid. Marami kasi tayong hinahawakang bagay na marumi kung kaya dapat palagi tayong maghuhugas ng kamay bago kumain. Sa paghuhugas ng kamay, mainam na gumamit tayo ng malinis na tubig. Sabunan ang kamay nang maigi na hindi bababa sa 20 segundo saka banlawan. Sundin ang tamang hakbang ng paghuhugas ng kamay upang maiwasan na magkasakit.

Gawain ng mag-aaral

a. sa silya

a. bago kumain

• Sagutin ang gawain

A. Basahin at sagutin ang mga tanong. Isulat ang letra ng iyong sagot sa sagutang papel.

- 1. Ano ang pamagat ng talata?
 - a. Tamang Pag-eehersisyo
 - b. Tamang Paghuhugas ng Kamay
 - c. Tamang Paghuhugas ng Pinggan
- 2. Saan madalas makukuha ang mikrobyo?
 - Kailan maahuhuaas na kamay
- 3. Kailan maghuhugas ng kamay?
 - b. bago matulog c. bago magsipilyo

c. sa paligid

4. Paano ang tamang paghuhugas ng kamay?

b. sa damit

- a. gumamit ng tubig lamang
- b. gumamit ng alcohol at pabango
- c. gumamit ng malinis na tubig at sabon
- 5. Bakit mahalagang malinis lagi ang ating kamay? upang ____
 - a. makaiwas sa sakit
 - b. maganda tingnan
 - c. hindi magalit sinanay

B. Isulat	muli	ang p	oangu	ıngus	ap :	gamit	ang	wasto	ng	bayba	y ng	mga
salitang	nakc	ariin s	a iyon	g sag	uta	ıng pa	pel.					

- Ang kamay ang madalas makakukuha ng mga mikrubyo sa paligid.
- 2. Marami tayung hinahawakang bagay.
- 3. Palaging maghohogas ng kamay lalo na bago kumain.
- 4. Mainam na gumamit ng sabon at malinis na tobig.
- 5. Sundin ang tamang hakbang sa **paghohogas** ng kamay.

Panuto: A. Bilugan ang salitang dapat gamitan ng malaking letra. Isulat ito ng tama sa iyong sagutang papel.

- 1. panatilihing malinis lagi ang kamay.
- 2. gumamit ng sabon at malinis na tubig.
- 3. gawin ang hakbang na ito araw-araw.
- 4. mainam magbanlaw sa umaagos na gripo.
- 5. kuskusin nang maigi ang kamay bago banlawan.

Pagsulat ng Talata na may Wastong Baybay, Bantas at Gamit ng Malaki at Maliit na Letra upang Maipahayag ang Ideya, Damdamin o Reaksiyon

Gawain ng mag-aaral

• (Babasahin ng mag – aaral na may patnubay ng magulang/guro)

Ang <u>talata</u> ay lipon ng mga pangungusap na pinaunlad upang maipahayag ang iisang kaisipan. Kinakailangang magkakaugnay ang bawat pangungusap nang mailahad ang diwang nais iparating. Naglalaman naman ng diwa ng talata ang paksang pangungusap na kadalasan ay makikita sa unahan o hulihan ng talata.

Mga Dapat Tandaan sa Pagsulat ng Talata

Gawain ng magulang/guro

• Sabihin- (Babasahin ng magulang o guro at ito'y pakikinggan ng mag – aaral)

1. Wastong Baybay

Sa pagsulat ng talata, lahat ng salita, ano man ang bilang ng pantig ay dapat baybayin nang tama.

2. Gamit ng Malaking Titik

Ang mga malaking titik ay ginagamit sa simula ng pangungusap, tiyak na ngalan ng tao, bagay, hayop o lugar, pamagat ng kuwento o palabas at sa mga buwan at araw.

3. Mga Bantas

Ang mga bantas na kuwit, tuldok, panandang pananong at padamdam ay iilan sa mga bantas na ginagamit sa pagsulat ng talata.

- a. Kuwit (,) ang ginagamit sa paghihiwalay ng serye o kaisipan sa pangungusap.
- b. Tuldok (.) ay inilalagay sa dulo ng pangungusap na pasalaysay at paturol.
- c. Panandang Pananong (?)
 ang ginagamit sa pangungusap na nagtatanong.
- d. Panandang Padamdam (!) ang ginagamit sa pangungusap na nagsasaad ng matinding damdamin.

Halimbawa:

Sa panahon ngayon, mahirap magkasakit. Mahal ang presyo ng gamot at pagpapaospital. Kaya naman, gawin natin ang tama upang makaiwas sa sakit. Ang pagtulog nang maaga, pagkain ng masustansiyang pagkain at pag-inom ng vitamins ay ilan lamang sa mga mabuting paraan upang hindi magkasakit.

• Papatnubayan ang mga mag – aaral sa pagbabasa.

Gawain ng mag-aaral

• Babasahin ng mag - aaral

Narito ang isa pang talata. Basahin at unawain ito.

Sa panahon ngayon, mahirap magkasakit. Mahal ang presyo ng gamot at pagpapaospital. Kaya naman, gawin natin ang tama upang makaiwas sa sakit. Ang pagtulog nang maaga, pagkain ng masustansiyang pagkain at pag-inom ng bitamina ay iilan lamang sa mga mabuting paraan upang hindi magkasakit.

Gawain ng magulang/guro

• Papatnubayan ang mag – aaral sa pagsagot.

Gawain ng mag-aaral

• Sagutin ng mag –aaral

A. Basahin at sagutin ang mga tanong. Isulat ang letra ng iyong sagot sa sagutang papel.

	1.	Ano ang pamagat	ng talata?							
		a. Wastong Pagkair)							
		b. Ligtas ang May A	lam							
		c. Pangangalaga s	a Sarili							
	2.	Saan dadalhin ang	may matinding sakit?							
		a. sa paaralan	b. sa palengke	c. sa ospital						
	3.	Ilang oras ang tamang pagtulog ng bata?								
		a. 3-4 na oras	b. 5-6 na oras	c. 8-10 oras						
	4.	. Paano maalagaan ang sarili laban sa sakit?								
		a. Maglaro lagi ng gadget.								
		b. Matulog buong araw at gabi.								
		c. Kumain ng masustansiyang pagkain.								
	5.	Bakit kailangan ding uminom ng bitamina? upang								
		a. mabusog								
		b. lumakas ang resis	stensiya							
		c. matikman ang la	sang kendi							
D	Tai	ulert eve er Terre er e er re er								
Ď.		Isulat ang Tama sa patlang kung wasto ang bantas na ginamit sa								
		pawat pangungusap at Mali kung hindi wasto. Isulat sa kuwaderno								
	ar	ng inyong sagot.								
		1. Matulog na		oin 0						
			nasustansiyang pagk							
		3. Mahirap magkasakit sa panahon ngayon.								
			tama upang makaiw							
			ng bitamina upang lu	makas ang						
		resistensiya!								

C. Ano-ano ang hakbang ang ginagawa mo upang makaiwas sa sakit? Isulat muli ang talata nang may tamang baybay, bantas at gamit ng malaki o maliit na letra. Gawin ito sa sagutang papel.

Bilang isang bata mahalaga na tayo ay sumunod sa bilin ng ating mga magulang. Nararapat ding isaalang-alang ang mga Paraan upang mapangalagaan ang kalusogan. Ang pagtulog nang maaga, pagkain ng masustansiya at pag-inom ng betamina ay iilan lamang sa mga mabuting paraan upang hindi magkasakit.

Isaisip

Gawain ng magulang/guro

• (Ipaliwanag sa bata ang nasa loob ng kahon)

Lahat ng salita, ano man ang bilang ng pantig ay dapat baybayin nang tama. Malaking titik ang gamit sa mga pangngalang pantangi, kapag nasa unahan ng pangungusap, pamagat ng kuwento o palabas at sa mga buwan at araw.

Ang mga bantas na kuwit (,) tuldok (.) panandang pananong (?) panandang pandamdam (!) ay ilan sa mga bantas na ginagamit sa pagsulat ng talata.

• Papatnubayan ang mag – aaral sa pagbabasa.

Gawain ng mag-aaral

• Babasahin ng mag - aaral

Basahin ang dayalogo sa ibaba. Alamin ang pinag-usapan ng magpinsan.

Gina : Magandang araw sa iyo, Mila! Kumusta ka na?

Mila: Mabuti naman ako, Gina! Ikaw, kumusta?

Gina: Maayos din! May itatanong sana ako sa iyo. Hindi ka ba

nahihirapan sa ating sitwasyon na nag-aaral sa bahay?

Fe : Noong una, medyo mahirap pero ngayon madali na lang

dahil nariyan si nanay para gabayan ako.

Gina : Pareho pala tayo ng nararamdaman! Ngayon, maayos

ko na ring nasasagot ang mga pagsasanay sa modyul

dahil sa pag-alalay nina tatay at nanay.

Fe : Masuwerte tayo sa ating mga magulang na hindi tayo

pinababayaan.

Gina : Oo nga!

Papatnubayan ang mag – aaral sa pagsagot.

Gawain ng mag-aaral

• Sagutin ng mag - aaral

A. Basahin at sagutin ang katanungan. Isulat ang letra ng iyong sagot sa sagutang papel.

- 1. Sino ang nag-uusap sa dayalogo?
 - a. Gina at Fe
- b. Ana at Loida c. Nena at Annie
- 2. Ano ang tinanong ni Gina kay Fe?
 - a. Kung bumagsak siya sa pagsusulit?
 - b. Kung mahirap ba ang takdang-aralin?
 - c. Kung nahihirapan siyang mag-aral sa bahay?
- 3. Saan sila nag-aaral ng leksiyon?
 - a. sa parke
- b. sa bahay c. sa palaruan
- 4. Kanino sila lumalapit kung nahihirapan sa pagsasanay?
 - a. sa kanilang guro
 - b. sa kanilang kapatid
 - c. sa kanilang mga magulang
- 5. Bakit kailangang mag-aral nang mabuti ang mga bata?
 - a. upang lumaki
 - b. upang may matututuhan
 - c. upang makaiwas sa gawaing-bahay

- Sabihin May alam ka bang herbal o halamang gamot? Ano ba ang kahalagahan nito sa ating kalusugan? Basahin ang talata.
- Patnubayan ang mag- aaral sa pagbabasa

Gawain ng mag-aaral

Basahin ang kuwento

Dahong Gamot

Alam mo ba na may halamang gamot na

mabisa sa ubo? Isang dahong gamot ang Lagundi na mabisa para sa karamdamang ubo. Ito ay isang maliit lamang na puno na may limang piraso ng dahon sa bawat tangkay. Karaniwang ginagamit ang dahon ng Lagundi sa panggagamot. Puwede itong ilaga at ipainom sa may sakit. Maaari rin itong dikdikin at ilapat sa kalamnang namamanhid. Minsan ay itinatapas muna sa apoy ang dahon bago ipantapal sa kondisyon sa katawan.

Gawain ng magulang/guro

• Papatnubayan ang mag – aaral sa pagsagot

Gawain ng mag-aaral

• Sagutin ng mag – aaral

A. Basahin at sagutin ang mgatanong. Isulat ang letra ng sagot sa iyong sagutang papel.

- 1. Anong halamang gamot ang pinag-uusapan sa talata?
 - a. Asuete
- b. Lagundi
- c. Sambong
- 2. Ilang piraso ng dahon sa bawat tangkay ng Lagundi?
 - a. 3

- b. 4
- c. 5
- 3. Sino ang makakabenepisyo sa dahong gamot na ito?
 - a. taong may ubo
 - b. taong may kanser
 - c. taong may sakit sa tiyan
- 4. Paano ang karaniwang paghahanda ng Lagundi bago inumin?
 - a. Ilaga at ipainom sa may sakit.
 - b. Dikdikin ang dahon at ihalo sa inumin.
 - c. Kiskisin ang tangkay, pigain ang katas at ipainom.
- 5. Bakit mainam din na gumamit ng herbal kung may karamdaman?
 - a. dahil bawal lumabas ng bahay
 - b. dahil mabisa rin ang herbal sa katawan
 - c. dahil herbal ang nakasanayan ng magulang

Gawain ng magulang/guro

- (Ipaliliwanag sa bata ang gawaing ito)
- B. Mula sa binasang talata na pinamagatang "Dahong Gamot", isulat muli ito sa iyong sagutang papel gamit ang tamang baybay, bantas at malaking titik.

"Dahong Gamot"

	Alam	mo	ba	na	may	halamang	gamot	na	mabisa	SO
uboʻ	?									

Karagdagang Gawain

Gawain ng magulang/guro

Papatnubayan ang mag – aaral sa pagsagot

Gawain ng mag-aaral

Sagutin ng mag - aaral

A. Basahin ang pangungusap. Tukuyin kung wasto ang pagkasulat nito. Piliin ang letra ng tamang sagot at isulat ito sa sagutang papel.

- 1. a. Bayani kung ituring ang mga doktor.
 - b. Bayani kung ituring ang mga duktor!
- 2. a. Manatili lage sa bahay upang hindi mapahamak,
 - b. Manatili lagi sa bahay upang hindi mapahamak.
- 3. a. Sumunod sa bilin ng mga magulang.
 - b. Sumunod sa belin ng mga magulang.
- 4. a. Manalangin sa Panginoon sa lahat ng oras?
 - b. Manalangin sa Panginoon sa lahat ng oras.
- 5. a. Omiwas sa maraming tao.
 - b.Umiwas sa maraming tao.

Gawain ng magulang/guro

• Papatnubayan ang mag – aaral sa pagbabasa at pagsagot

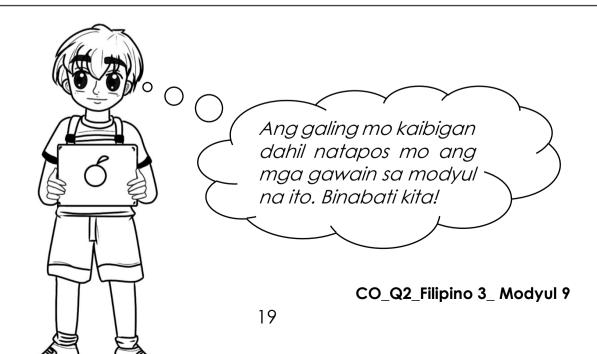
Gawain ng mag-aaral

• Sagutin ng mag - aaral

B. Basahin ang talata na nasa ibaba ng larawan. Pansinin ang nakasalungguhit. Isulat muli ang talata nang may tamang baybay, bantas at gamit ng malaki/maliit na letra sa sagutang papel.

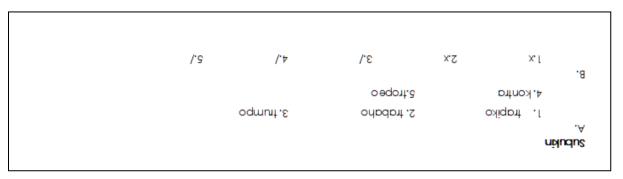

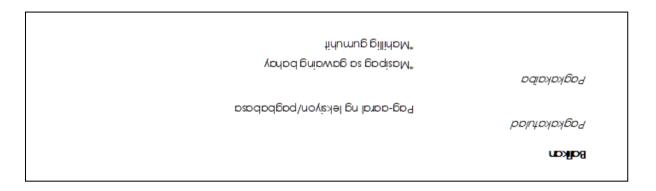
Magkapatid sina <u>d</u>an at <u>a</u>bel. Tuwing umaga? Nakasanayan na nilang gawin ang kani-kaniyang tungkulin. Nagwawalis ng bakuran si Dan habang inaani naman ni Abel ang mga bunga ng kanilang <u>go</u>layan. Masaya nilang ginagampanan ang kanilang <u>R</u>esponsibilidad.

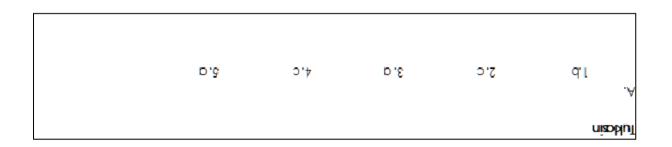

Susi sa Pagwawasto


```
Pagyamanin
A.
1.b 2.c 3.C 4.C 5.b
B.
1., 2. paraan 3.kalusugan 4.bitamina 5..
```

```
Tayahin
A.
1.b 2.c 3.a 4.a 5.b
B.
1.? 2.mabisa 3.1to 4.dahon 5.sakit
```

```
Karagdagang Gawain
1.a 2.b 3.a 4.b 5.b
1. Dan 2. Abel 3., 4. gulayan 5. responsibilidad
```

Sanggunian

Cardinoza F., Trapane J., Alde, Rolle, Brana J., Ramilo R., Margallo L.,

Jaurigue M., Castro D., 2014. *Gabay ng Guro sa Filipino 3*. DepEd – IMCS

Salazar M., Ambat A., Agustin L., Natividad NR, Reyroso C.,2013. *Batang Pinoy Ako*. DepEd – IMCS

Department of Education. "Learning Resource Portal" Last modified November 26, 2013.

https://lrmds.deped.gov.ph/publication

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph